

## ZNAMY SZCZEGÓŁY UMOWY SPOŁECZNEJ PRZYGOTOWANEJ PRZEZ GÓRNIKÓW

Do Ministerstwa Aktywów Państwowych trafił projektu umowy społecznej przygotowanej przez związki zawodowe. Poniżej prezentujemy Państwu jej najważniejsze założenia.

Na początku umowy możemy przeczytać, że jej przygotowanie jest wprost związane z transformacją energetyczną, realizowaną przez Unię Europejską. Podstawowym warunkiem realizacji porozumienia ma być zgoda KE na finansowanie bieżącej produkcji „celem zapewnienia stabilności funkcjonowania górnictwa węgla kamiennego w Polsce”.

Umowa zawiera nieco rytualne już stwierdzenia dotyczące potrzeby zapewnienia odpowiedniego wsparcia finansowego w procesie transformacji oraz rozłożenia jej na dłuższy czas. Bez tego zagrożone ma być bezpieczeństwo energetyczne kraju, zaś Śląsk może stać w obliczu „strukturalnej degradacji”.

### **System wsparcia dla sektora polegać ma na:**

- „pokrywaniu kosztów nadzwyczajnych dla kopalń objętych procesem likwidacji przed datą zawarcia umowy społecznej, dotyczącej transformacji sektora górnictwa węgla kamiennego oraz wybranych procesów transformacji województwa śląskiego”;
- dopłatach do redukcji zdolności produkcyjnych, które mają funkcjonować aż do zakończenia wydobywania;
- utrzymaniu wsparcia finansowego dla kopalń, które nie będą już wydobywać węgla, ale rozpoczną proces likwidacji;

Związkowcy domagają się również, aby do umowy została wpisane konkretne kwoty, które w poszczególnych latach trafią do sektora. Czas do roku 2049 chcą podzielić na siedem okresów: 2021-2023; 2024-2027; 2028-2030; 2031-2034, 2035-2040; 2041-2045; 2046-2049.

Umowa zakłada również zrealizowanie szeregu inwestycji związanych z uczynieniem węgla czystszy paliwem. Oficjalnym celem jest oczywiście „utrzymanie stabilności systemu energetycznego” i „zminimalizowanie negatywnych skutków społeczno-gospodarczych transformacji”. Wśród wspomnianych projektów są:

- budowa instalacji o skali przemysłowej służącej zgazowaniu węgla - zarówno do postaci SNG, jak i metanolu;
- budowa instalacji w technologii IGCC;
- dokończenie inwestycji w Elektrowni Łaziska, związanej z wykorzystaniem technologii CCU;
- budowa przemysłowej instalacji do produkcji niskoemisyjnego paliwa węglowego, które mogłoby być wykorzystywane do ogrzewania gospodarstw domowych po roku 2045.

Wszystkie wymienione inwestycje, zgodnie z umową, miałyby rozpocząć się jeszcze w roku 2021. Ich finansowaniu służyć mają dochody budżetu państwa z: aukcji praw do emisji, Funduszu Odbudowy UE, Towarzystwa Finansowego Silesia oraz partnerstwa publiczno prywatne. Związkowcy zabezpieczyli się również na wypadek dość typowego przeciągania inwestycji - mają one zostać oddane do użytku najpóźniej w roku 2025.

Ponadto, powstać ma spółka, której głównym zadaniem będzie realizacja projektów bezemisyjnych technologii węglowych CCS oraz wytwarzania wodoru z gazu koksowniczego.

Porozumienie zakłada, że powołany zostanie specjalny Fundusz Transformacyjny oraz Rada Koordynacyjna ds. transformacji województwa śląskiego. Na transformację tego obszaru przeznaczonych zostanie 70% środków, które Polska otrzyma w ramach Funduszu Sprawiedliwej Transformacji UE.

Najpóźniej 30 czerwca 2021 w życie powinna wejść ustawa, która powoła kolejny nowy podmiot, tj. Śląski Fundusz Rozwoju, który ma zająć się „odbudową potencjału gospodarczego Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego”. Nie jest szczególnym zaskoczeniem, że miejsce w jego władzach zarezerwowali sobie związkowcy wraz z przedstawicielami gmin górniczych.

### **Jeśli chodzi o terminy związane z wygaszaniem poszczególnych zakładów, to wyglądają one następująco:**

- 2021 - połączenie kopalni Wujek z kopalnią Murcki-Staszic oraz zakończenie wydobywania w kopalni RUDA Ruch Pokój;
- 2023 - połączenie kopalni RUDA Ruch Bielszowice oraz kopalni RUDA Ruch Halemba (zakończą one wydobywanie w 2034), wykonana zostanie również analiza kopalni Piast-Ziemowit w zakresie ewentualnego wykorzystania węgla w instalacjach do zgazowania pod kątem produkcji metanolu;
- 2028 - kopalnia Bolesław Śmiały zakończy pracę, przeanalizowana zostanie możliwość inwestycji w złożę „Za Rowem Bełckim”;
- 2029 - zakończenie eksploatacji w kopalni Sośnica, zweryfikowana zostanie możliwość pozyskania koncesji z partii Makoszowy;
- 2035 - pracę zakończy kopalnia Piast-Ziemowit Ruch Piast;
- 2037 - koniec wydobywania w kopalni Piast-Ziemowit Ruch Ziemowit;
- 2039 - koniec wydobywania w kopalni Murcki-Staszic;
- 2040 - koniec wydobywania w kopalni Bobrek i Brzeszcze;
- 2041 - koniec wydobywania w kopalni Mysłowice-Wesoła;
- 2043 - koniec wydobywania w kopalni ROW Ruch Rydułtowy;
- 2046 - zakończenie pracy w kopalni ROW Ruch Marcel;
- 2049 - wydobywanie zakończy kopalnia ROW Ruch Chwałowice oraz Ruch Jankowice, a także Sobieski i Janina;

Projekt porozumienia przewiduje także pakiet świadczeń socjalnych dla pracowników sektora górnictwa węgla kamiennego. Wśród nich jest możliwość maksymalnie czteroletniego urlopu z wysokością wynagrodzenia na poziomie 80%, oraz jednorazowa odprawa pieniężna w wysokości 120 tysięcy złotych (nie tylko dla pracujących pod ziemią).

To jednak nie wszystko, ponieważ pracownicy, którzy nie zostaną objęci systemem alokacji, ale sami rozwiążą stosunek pracy i otrzymają ofertę poza górnictwem, będą mogli otrzymywać przez pięć lat dodatek wyrównawczy. Będzie również możliwość wzięcia udziału w szkoleniu służącym przekwalifikowaniu.

Co istotne - powyższe benefity i zabezpieczenia dotyczą tylko osób zatrudnionych w spółkach kontrolowanych przez Skarb Państwa w momencie podpisywania umowy.